

Kevad 2026

Kolm otsust Eesti kultuurilise kestlikkuse heaks

Eesti Muuseumiühingu ettepanekud Riigikogu valimiste programmidesse

Eesti Muuseumiühing kutsub erakondi üles võtma valimisprogrammides selge kohustuse:

- suurendada Kultuurirantsa toetust 52 euronit õpilase kohta aastas;
- tagada muuseumitöötajatele nende kvalifikatsiooni ja vastutust arvestav palk;
- rajada Põhja- ja Lõuna-Eesti pärandihoidlad ning viia lõpule Hiiumaa hoidlahoone projekt.

1. Kultuurirants: igale õpilasele viis kultuurikogemust aastas

Kultuur ei tohi sõltuda lapse elukohast ega tema pere võimalustest. Seada tuleb eesmärk, et igal kooliõpilasel oleks õppekavaga seotult võimalik ühe õppeaasta jooksul külastada viit peamist kultuurivaldkonda: teatrit, muuseumi, kunstinäitust, kontserti ja kino. Toetus peab katma nende külastuste piletikulu piisavas mahus. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleb suurendada Kultuurirantsa toetust 52 euronit õpilase kohta aastas.

Meetme kavandatud eelarve:

- põhikooliaste: 7,1 miljonit eurot;
- keskharidus: 2,4 miljonit eurot;
- kogueelarve: 9,5 miljonit eurot aastas.

2. Muuseumitöötaja palk: kõrge kvalifikatsiooniga avalik teenus

Pärandit ei säilita üksnes hooned, vaid eelkõige pädevad inimesed. Muuseumitöö eeldab erialaseid teadmisi, avalikku vastutust ja järjepidevat professionaalset arengut. Töötasu peab vastama töö tegelikule kvalifikatsioonile ja vastutusele ning tagama valdkonnas vajalike spetsialistide järelkasvu. Kultuuritöötaja miinimumtasu kokkulepe peab säilima. Eesti Muuseumiühing teeb ettepaneku, et:

- kultuuritöötaja miinimumtasu ulatuks vähemalt 90%-ni riigi keskmisest palgast;
- muuseumitöötajate keskmine palk jõuaks vähemalt riigi keskmise palgani;
- juhtivas rollis töötaja lisakohustused ja suurem vastutus oleksid eraldi ning õiglaselt tasustatud.

3. Pärandihoidlad: Eesti kultuuripärandi turvaline tulevik

Muuseumikogud on Eesti kultuuripärandi oluline osa. Muuseumid hoiavad, uurivad ja vahendavad neid esemeid ning teadmisi, tagades Eesti kultuuri säilimise, järjepidevuse ja arengu.

Eesti 170 muuseumis on kokku ligikaudu 7,1 miljonit museaali, millest 4,6 miljonit kuulub riigile. Näitustel on väljas ainult väike osa kogudest ning 96% muuseumikogudest paikneb hoidlates.

Ligikaudu kaks kolmandikku kogudest asub praegu tingimustes, kus nende pikaajaline säilimine ei ole tagatud. Ruumipuuduse tõttu on paljud muuseumid pidanud kogude täiendamise peatama. Koguda ei saa seda, mida pole võimalik nõuetekohaselt säilitada. Nii tekivad meie ühises kultuurimälu pöördumatud lüngad.

Kui me ei paranda muuseumide hoiustamistingimusi ega loo kultuuripärandi konservaatoritele tänapäevast töökeskkonda, satub Eesti jaoks hindamatute kultuuriväärtuste säilimine ohtu.

2025. aastal esitati riigi eelarvestrateegia investeringute kavasse järgmised taotlused:

- **Põhja-Eesti pärandihoidla**, mis hõlmab hoidlat ja Kanuti konservaatorite töökeskkonda: 14 700 m² ja hinnanguline maksumus 55 miljonit eurot;
- **Lõuna-Eesti pärandihoidla**, mis hõlmab Eesti Rahva Muuseumi Raadi hoidlate rekonstrueerimist ja juurdeehitust: 7 200 m² ja hinnanguline maksumus 27,4 miljonit eurot;

Hiiumaa hoidlahoone (750 m²) rajamine on kavandatud EEA ja Norra 2021–2028 finantsmehhanismi programmi „Kriisivalmidus“ alamprogrammi „Kultuuriväärtuste kaitse“ toetusvahenditest. Projekti hinnanguline maksumus on 27,4 miljonit eurot.

Palume tagada Põhja- ja Lõuna-Eesti pärandihoidlate rajamiseks vajalikud investeerimisotsused.

Palume erakondadel käsitleda neid kolme ettepanekut oma Riigikogu valimiste programmis ning näidata ära nende elluviimise ajakava ja rahastamispõhimõtted.